

Ing. Dan Ťok, ministr
Ministerstvo dopravy ČR
nábř. L. Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

Na vědomí:

Mgr. Richard Brabec, ministr, Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
JUDr. Ing. Miloslav Ludvík, MBA, ministr, Ministerstvo zdravotnictví, Palackého n. 4, 128 01 Praha 2
Ing. Jaroslava Jermanová, hejtmanka, Středočeský kraj, Zborovská 81/11, 15000 Praha 5

Společná výzva starostů svazku obcí Region Dolní Berounka k přijetí opatření ke snížení hluku z nákladní železniční dopravy

Vážený pane ministře,

svazek obcí Region Dolní Berounka zahrnuje všechny obce v údolí řeky Berounky od jižního okraje Prahy až po středočeské město Beroun. Naše údolí je hustě obydlené desítkami tisíc trvale žijících obyvatel a současně intenzivně využíváno řadou dalších pro rekreační účely. Velká část obytných domů se v našich obcích a městech tradičně nachází v těsné blízkosti železniční trati Praha-Beroun-Plzeň. Tato trať je velmi důležitým spojením do hlavního města, ale současně také silně zatěžuje naše životní prostředí hlukem, často nad míru únosnosti.

Již řadu let jsme aktivními a konstruktivními partnery pro správu železnic (SŽDC) v rámci přípravy celkové rekonstrukce („optimalizace“) této trati. Jejím cílem je i posílení příměstské osobní dopravy, protože stávající kapacita není z dlouhodobého hlediska dostatečná. Nákladní a rychlíková doprava musí být výhledově vymístěna do nově vybudovaného přímého propojení Prahy a Berouna, nicméně dle dřívějšího sdělení vlády ČR má tento projekt horizont realizace až někdy v letech 2030-2050.

Na základě dlouhodobého sledování a opakovaného měření (včetně letošního roku) a díky analýze hlukových map a dalších odborných podkladů týkajících se provozu na naší železniční trati víme, že ZCELA ZÁSADNÍ podíl na hlukovém zatížení z provozu na železniční trati představuje NÁKLADNÍ DOPRAVA. Zatímco moderní elektrické osobní vlaky jsou poměrně tiché, průjezd nákladního vlaku způsobuje vždy ohlušující hluk a silné vibrace. Situace je o to horší, že se provoz nákladních souprav v důsledku vytíženosti trati osobní dopravou více soustřeďuje na noční hodiny, kdy je dopad na obyvatele závažnější (překročení hygienických norem je výraznější).

Jsme seznámeni s tím, že zásadní podíl na vzniku hluku má u nákladních vlaků TECHNOLOGIE BRZD – současný zastaralý vozový park používá takřka výlučně LITINOVÉ ŠPALÍKOVÉ BRZDY, které jsou hlučné (a to nejen při brzdění) a současně způsobují další degradaci kolejového svršku a nepřímo dále zvyšují hlukové zatížení.

Jsme rovněž seznámeni s tím, že například Švýcarsko a Německo rozhodly o úplném zákazu litinových špalíkových brzd (od roku 2020 a dále).

Ve světle toho je zarážející, že např. ČD Cargo, a.s., jako stále největší nákladní železniční dopravce v ČR, se podle našich informací hlukovými souvislostmi vážně nezabývá, přestože avizovaná omezení na síti zemí západní Evropy zásadně ovlivní či omezí jízdy českých dopravců do zahraničí.

Postrádáme systém zpoplatnění použití železniční infrastruktury zohledňující hlukové parametry vozidel podle principu „znečišťovatel platí“. SŽDC má již dnes možnost zavést systém poplatků odstupňovaných podle hluku na základě směrnice Evropského parlamentu a rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru (čl. 45 a 46). Poplatek může být motivačním nástrojem i pro omezení nežádoucího provozování hnacích vozidel nezávislé trakce na elektrifikovaných tratích, jako je Praha-Beroun.

Proto velmi vítáme, že Ministerstvo dopravy připravuje program pro využití evropských fondů na podporu výměny technologie brzd pro železniční dopravce, což je nezbytný krok pro rozhybání celého systému.

Podle odborných studií je snížení hlučnosti nákladních vozů využívajících kotoučové brzdy nebo brzdy s kompozitními špalíky až o 8-12 dB, což je pro lidské vnímání a zdraví obrovský rozdíl.

Snížení hlukového zatížení výměnou brzdových technologií je účinné celoplošně (celorepublikově – všude v místě provozu odhlučněného vlaku) a je šetrné k lidem i přírodě, protože brání vzniku hluku, namísto pouhého ex post odhlučnění např. hlukovými stěnami.

Toto naše stanovisko navazuje na předchozí, kde jsme žádali o urychlení kroků k budoucímu přeložení dálkové rychlostní a nákladní železniční dopravy z trasy Praha-Beroun zcela mimo údolí řeky Berounky, což i nadále považujeme za dlouhodobou prioritu.

Žádáme Vás tímto, abyste se v maximální míře zasadili o přijetí opatření, která povedou v co nejkratší době k zásadnímu snížení hlukového zatížení našich obyvatel hlukem z nákladní železniční dopravy, a to zejména:

- Maximalizovat finanční prostředky určené od příštího roku na dotace na výměnu brzdových technologií nákladních vozů
- Motivovat nákladní dopravce k výměně brzd vhodným nastavením poplatků za užití železniční dopravní cesty
- Zvýšit dopravní poplatky za průjezd silně obydlenými oblastmi s vysokým hlukovým zatížením
- Prosadit v ČR celkový zákaz zastaralé technologie brzd s litinovými špalíky od roku 2020

Veškeré výše popsané návrhy vycházejí z odborných materiálů a prezentací, které jsou dostupné SŽDC i Ministerstvu dopravy, některé jimi byly dokonce vytvořeny či zveřejněny. Veškeré návrhy jsou v souladu s Evropskou legislativou. Cílem našeho stanoviska je apelovat na zavedení potřebných kroků v nejkratším možném časovém horizontu.

Vážený pane ministře, žádáme Vás o maximální úsilí v prosazení potřebných opatření.

Písemnou komunikaci v této věci prosím směřujte na všechny signatáře individuálně, nebo společným dopisem na adresy uvedené v zápatí této stránky. Děkujeme.

Za svazek obcí Region Dolní Berounka a jednotlivé obce a města, podepsáno dne 20.12.2016.

 Mgr. Filip Kořínek starosta města Černošice (obec s rozšíř. působností – o. Praha-západ)	 Ing. Tomáš Smrčka starosta města Řevnice
 Ing. Zdeněk Seidler starosta obce Všenory	 Markéta Simanová starostka obce Zadní Třebeň
 Ing. Petr Hampel starosta města Dobřichovice	 Ing. Václav Konvalinka starosta obce Hlásná Třebeň
 Ing. Barbora Tesařová starostka obce Lety	 Petr Rampas starosta městysu Karlštejn
 Ing. Martin Hrdlička starosta obce Tetín	 Svatava Biskupová starostka obce Srbsko
 Ing. Marie Sommerová starostka obce Karlík	 Vladimír Kabát předseda svazku obcí - Region Dolní Berounka

Kontaktní adresy:

Filip Kořínek, Město Černošice, Riegrova 1209, Černošice, 25228, starosta@mestocernosice.cz
Vladimír Kabát, Svazek obcí RDB, Městys Karlštejn, Karlštejn 185, 267 18, kabat.vladimir@seznam.cz